

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

06 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Ursache Petru,

Judecători - Timofti Vladimir, Gordilă Nicolae, Nicolaev Ghenadie, Alerguș Constantin, Covalenco Elena, Diaconu Iurie, Catan Liliana, Toma Nadejda, Guzun Ion,

judecând, în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile în anulare declarate de către avocatul Bancu Cristina în numele condamnatului Rusu Ion și de către avocatul Nicula Iona în numele persoanei juridice SRL „CARAVITA Co”, prin care solicită casarea sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 06 noiembrie 2015, deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2016, deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 21 septembrie 2016, în cauza penală privindu-i pe

Rusu Ion XXXX, născut la XXXX, originar și domiciliat în r-nul XXXX, s. XXXX;

SRL „CARAVITA Co” IDNO XXXXX, înregistrată la XXXX, cu adresa juridică: r-nul XXXX, s. XXXX, reprezentat de Maican Stanislav XXX născut la XXXXX domiciliat în or. XXXX, str. XXX, XXX, apar. XXX

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 12.10.2015 – 06.11.2015 (prima instanță);
2. 26.11.2015 – 28.03.2016 (instanța de apel);
3. 09.06.2016 – 21.09.2016 (instanța de recurs ordinar);
4. 26.01.2017 - 06.04.2017 (instanța de recurs în anulare).

Asupra recursurilor în anulare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 06 noiembrie 2015, cauza fiind examinată în procedura simplificată conform art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate în faza de urmărire penală:

- Rusu Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal la 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;

- SRL „CARAVITA Co” IDNO-XXXX, a fost recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 243 alin. (1) lit. a), c) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 7500 unități convenționale, echivalentul a 150 000 lei, cu lichidarea persoanei juridice.

Prin aceeași sentință persoana juridică SRL „Business Estate Investments”, IDNO-XXXXXXX, a fost recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 243 alin. (1) lit. a), c) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 7500 unități convenționale, echivalentul a 150 000 lei, cu lichidarea persoanei juridice, în privința căreia în prezent hotărârile judecătorești nu se contestă cu recurs în anulare.

Totodată, s-a dispus încasarea în mod solidar de la Rusu Ion, SRL „CARAVITA Co” și SRL „Business Estate Investments” în beneficiul BC „Banca de Economii” SA a mijloacelor bănești în mărime de 2 793 229 EURO echivalentul a 52 182 266 lei MDL.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Rusu Ion, fiind împuternicit prin procura înregistrată sub nr. 16381 din 13.09.2013, de către Rusu Vladimir, fondatorul companiei SRL „CARAVITA Co”, să efectueze orice act sau fapt juridic pentru o bună administrare a companiei precum și fiind persoana care gestiona de facto activitatea companiei SRL „Business Estate Investments” a cărui administrator și fondator era Costea Costică, care deținea formal această calitate, la 05.09.2014, SRL „CARAVITA Co” în baza contractului nr.06-06/1/42 a obținut de la SA „Banca de Economii” o linie de creditare în sumă de 2 000 000 lei, având ca scop finanțarea activității curente și anume achitarea lucrărilor, materialelor și accesoriilor în agricultură, precum și efectuarea investițiilor.

Tot la 05.09.2014, SRL „Business Estate Investments” în baza contractului nr.06-06/1/20 a beneficiat de un credit de la SA „Banca de Economii” în sumă de 30 000 000 lei. La 12.09.2014, SA „Banca de Economii” conform contractului nr.06-06/1/45 a mai acordat companiei SRL „CARAVITA Co” o linie de creditare în sumă de 19 799 847 lei, creditul având același scop ca precedentul.

Astfel, inculpatul Rusu Ion, având intenția de a deghiza restituirea mijloacelor financiare contractate de către SRL „CARAVITA Co” și „Business Estate Investments” SRL de la „Banca de Economii” SA, a purces la inițierea unor operațiuni fictive prin primirea de către SRL „Business Estate Investments” a unui împrumut de la „Dovastra Capital” LC înregistrată în Marea Britanie, conturile deschise la „Banca de Economii” SA în sumă totală de 2 793 229 euro (52 182 266 lei MDL) care au originea de la „Banca de Economii” SA, în urma deposedării ilegale.

Având intenția de a camufla proveniența reală a mijloacelor financiare care au fost sustrase de la „Banca de Economii” SA prin creditul acordat companiei „Caritas-Group” SRL la 25.11.2014 în valoare de 2 793 229 euro, cu implicarea

persoanelor responsabile din cadrul băncii, inculpatul Rusu Ion a purces la efectuarea unor tranzacții fictive pentru a restitui mijloacele financiare creditate de SRL „CARAVITA Co” și „Business Estate Investments” SRL prin următoarea schemă infracțională, și anume: având cunoștință despre ilegalitatea provenienței mijloacelor financiare la 26.11.2014, gestionează restituirea de către SRL „CARAVITA Co”, a mijloacelor bănești în sumă de 22 000 000 lei, către „Banca de Economii” SA, fiind transferate de la conturile bancare ale SRL „Business Estate Investments”, având la bază, contractul de împrumut nr.11/10 din 03.04.2015 și acordul adițional nr. 1 din 30.04.2014, semnat de către Cijov Igor și administratorul în bază de procură a companiei SRL „Business Estate Investments”, Roșioru Tatiana, tot la aceeași dată restituie creditul acordat inclusiv SRL „Business Estate Investments” în valoare de 30 000 000 lei.

Totodată, compania SRL „Business Estate Investments” la 26.11.2014, a primit în cont mijloace bănești în sumă de 2 793 229 euro (52 182 266 lei MDL) de la compania nerezidentă „DOVASTRA CAPITAL” LP, având ca destinație acordarea împrumutului fără dobândă.

Suma de 2 793 229 euro, primite de către compania „Business Estate Investments” SRL, de la nerezidenta „DOVASTRA CAPITAL” LP, a fost transferată de la conturile bancare ale companiei nerezidente „MEGO EXPORTS” LP, înregistrată în Marea Britanie, conturile deschise la AS „PRIVATBANK”, având ca destinație plata pentru echipament electronic, la bază fiind un contract de vânzare-cumpărare fictiv.

Anterior, „MEGO EXPORTS” LP, a primit în cont mijloace bănești de la compania înregistrată în Marea Britanie, conturile deschise la AS PRIVATBANK - „DELTA MANAGEMENT” LP, având ca destinație plata pentru echipament electronic.

Mijloacele transferate de către „DELTA MANAGEMENT” LP către „MEGO EXPORTS” LP, provin ca urmare a unui contract de overdraft, acordat primei la data de 26.11.2014, de către AS „PRIVATBANK”.

Totodată, mijloacele bănești primite în baza contractului de overdraft de către „DELTA MANAGEMENT” SA, au fost rambursate către AS „PRIVATBANK” printr-o schemă frauduloasă, având la bază mijloacele de creditare obținute de la „Banca de Economii” SA, obținute fraudulos la 25.11.2014, de către compania „Caritas Group” SRL, cu titlu de credit de la SA „Banca de Economii”, și anume de 2 793 229 euro, care la 26.11.2014, sunt transferate către compania nerezidentă „SPECTRA VENTURES” LLP, înregistrată în Marea Britanie, conturile deschise la AS „PRIVATBANK”.

La rândul său, compania „SPECTRA VENTURES”, LLP, transferă mijloacele bănești în sumă de 2 793 236 euro către compania nerezidentă „TRANSMARK EXPORT” LP, înregistrată în Marea Britanie, pentru ca ultima

într-un final să achite contractul de overdraft obținut de către „DELTA MANAGEMENT” LP de la AS „PRIVATBANK”, astfel fiind închis circuitul ilicit al mijloacelor financiare.

Prin acțiunile sale intenționate, Rusu Ion, a comis infracțiunea de spălare de bani în proporții deosebit de mari, prin modalitatea normativă de convertire și transfer a mijloacelor financiare în sumă de 2 793 236 euro, primite ca împrumut de la SRL „Business Estate Investments” de la „DOVAȘTRA CAPITAL” LP, mijloace financiare despre care trebuia să știe că acestea constituie venituri ilicite, datorită activității tranzacțiilor gestionate de către acesta, inclusiv împrumutul primit de la „DOVAȘTRA CAPITAL” LP pentru SRL „Business Estate Investments” în suma de 2 793 236 euro, precum și a utilizat aceste mijloace financiare în interese personale, comițând astfel infracțiunea prevăzută la art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Persoana juridică inculpată SRL „CARAVITA Co” IDNO-XXXXX, înregistrată la XXXX, cu adresa juridică în r-nul XXXX, s. XXXX, a comis infracțiunea de spălare de bani în următoarele circumstanțe.

La 05.09.2014, SRL „Caravita Co” în baza contractului nr.06-06/1/42, a obținut de la SA „Banca de Economii” o linie de creditare în sumă de 2 000 000 lei, având ca scop finanțarea activității curente și anume achitarea lucrărilor, materialelor și accesoriilor în agricultură, precum și efectuarea investițiilor.

La 12.09.2014, SA „Banca de Economii” conform contractului nr.06-06/1/45, mai acordă companiei „SRL „CARAVITA Co” o linie de creditare în sumă de 19 799 847 lei, creditul având același scop ca și cel precedent.

Astfel, SRL „CARAVITA Co” având intenția de a deghiza restituirea mijloacelor financiare contractate de la „Banca de Economii” SA, a purces la inițierea unor operațiuni fictive prin primirea de la SRL „Business Estate Investments” a unui împrumut în valoare de 22 000 000 lei, bani care provin de la „Dovaștra Capital” LC înregistrată în Marea Britanie, cu conturile deschise la „Banca de Economii” SA și care au fost în sumă totală de 2 793 229 euro (52 182 266 lei MDL), care au originea de la „Banca de Economii” SA, ca urmare a deposedării ilegale a acesteia.

SRL „CARAVITA Co” împreună cu factorii de decizie ce o gestionau și aveau cunoștință despre ilegalitatea provenienței mijloacelor financiare în sumă de 22 000 000 lei de la SRL „Business Estate Investments”, la 26.11.2014, restituie către „Banca de Economii” SA mijloacele financiare contractate fiind transferate de la conturile bancare ale SRL „Business Estate Investments”, având la bază, contractul de împrumut nr.11/10 din 03.04.2015 și acordul adițional nr. 1 din 30.04.2014, semnat de către Cijov Igor și administratorul în bază de procură a companiei SRL „Business Estate Investments”, Roșioru Tatiana.

Totodată, compania „Business Estate Investments” SRL, la 26.11.2014, a primit în cont mijloace bănești în sumă de 2 793 229 euro (52 182 266 lei MDL) de la compania nerezidentă „DOVASTRA CAPITAL” LP, având ca destinație acordarea împrumutului fără dobândă.

Suma de 2 793 229 euro, primite de către compania „Business Estate Investments” SRL, de la nerezidenta „DOVASTRA CAPITAL” LP, a fost transferată de la conturile bancare ale companiei nerezidente „MEGO EXPORTS” LP, înregistrată în Marea Britanie, conturile deschise la AS „PRIVATBANK”, având ca destinație plata pentru echipament electronic, la bază fiind un contract de vânzare-cumpărare fictiv.

Anterior, „MEGO EXPORTS” LP, primește în cont mijloace bănești de la compania înregistrată în Marea Britanie, conturile deschise la AS „PRIVATBANK” - „DELTA MANAGEMENT” LP, având ca destinație plata pentru echipament electronic.

Mijloacele transferate de către „DELTA MANAGEMENT” LP către „MEGO EXPORTS” LP, provin de la un contract de overdraft, acordat primei la 26.11.2014, de către AS „PRIVATBANK”.

Totodată, mijloacele bănești primite în baza contractului de overdraft de către „DELTA MANAGEMENT” SA, au fost rambursate către AS „PRIVATBANK” printr-o schemă frauduloasă, având la bază mijloacele de creditare obținute de „la Banca de Economii” S.A, obținute fraudulos la 25.11.2014, de către compania „Caritas Group” S.R.L., cu titlu de credit și anume 2 793 229 euro, care la 26.11.2014, sunt transferate către compania nerezidentă „SPECTRA VENTURES” LLP, înregistrată în Marea Britanie, conturile deschise la AS „PRIVATBANK”.

La rândul său, compania „SPECTRA VENTURES” LLP, transferă mijloacele bănești în sumă de 2 793 236 euro către compania nerezidentă „TRANSMARK EXPORT” LP, înregistrată în Marea Britanie, pentru ca ultima într-un final să achite contractul de overdraft obținut de către „DELTA MANAGEMENT” LP de la AS „PRIVATBANK”, astfel fiind închis circuitul ilicit al mijloacelor financiare.

Persoana juridică inculpată SRL „CARAVITA Co” a comis infracțiunea de spălare de bani prin modalitatea normativă de convertire și transfer a mijloacelor financiare în sumă de 22 000 000 lei, primite ca împrumut de SRL „Business Estate Investments”, mijloace financiare despre care trebuia să se știe că acestea constituie venituri ilicite, datorită fictivității împrumutului primit de la SRL „Business Estate Investments”, precum și a utilizat aceste mijloace financiare în interese proprii.

3. Sentința de către procuror nu a fost atacată, apeluri au fost declarate de către avocatul Bancu Cristina în numele inculpatului Rusu Ion și în numele

persoanelor juridice SRL „CARAVITA Co” și SRL „Business Estate Investments”.

3.1. În apelul avocatului Bancu Cristina în numele inculpatului Rusu Ion, s-a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Rusu Ion să-i fie redusă pedeapsa și să-i fie suspendată condiționat executarea acesteia, invocând că:

- sentința primei instanțe este una inechitabilă și susceptibilă de cenzură, pasibilă de a fi anulată fiind nelegală și netemeinică, deoarece instanța nu a avut în vedere circumstanțele atenuante aplicabile în cauză și a procedat la individualizarea pedepsei, în contradicție cu dispozițiile art. 75 alin. (1) Cod penal. Stabilirea pedepsei, s-a făcut în contradicție cu dispozițiile legale, deoarece instanța de fond nu a analizat nici fapta și nici persoana inculpatului din perspectiva criteriilor generale de individualizare a pedepsei. Instanța în mod eronat nu a dat aplicare dispozițiilor legale care atenuează răspunderea penală, pronunțând o pedeapsă neîntemeiată sub aspectul executării pedepsei în penitenciar;

- instanța a analizat doar formal individualizarea modalității de executare a pedepsei, fără a indica, chiar și în mod succint, care sunt temeiurile care impun executarea pedepsei în sistemul penitenciar;

- prima instanță, nu numai că a pronunțat o sentință nelegală prin nemotivarea individualizării judiciare a pedepsei, dar a înlăturat în mod nemotivat solicitările inculpatului de a se reține circumstanțele atenuante în favoarea sa, arătând că ar fi neîntemeiate cererile, fără a arăta care sunt temeiurile în acest sens;

- la caz, se impunea reținerea circumstanțelor atenuante și anume: a reparării benevole a pagubei pricinuite și înlăturarea daunelor cauzate, a recunoașterii vinovăției precum și a afectării grave, prin infracțiunea săvârșită a făptuitorului acesteia, a greutății poverii pedepsei aplicate pentru el din motivul vârstei înaintate a acestuia, stării sănătății sau altor circumstanțe, ceea ce ar fi determinat reducerea pedepsei sub minimul special prevăzut de lege;

- s-a arătat că constituie circumstanță atenuantă și atitudinea posteroară comiterii infracțiunii, de prezentare în fața autorității: „atitudinea pozitivă a infractorului rezultă în primul rând din prezentarea sa în fața autorității, ceea ce denotă că acesta este conștient de consecințele produse de infracțiunea pe care a comis-o și acceptă aplicarea unei pedepse”;

- dacă într-o cauză penală sunt prezente exclusiv doar circumstanțe atenuante sau acestea prevalează din punct de vedere calitativ față de circumstanțele agravante, acest fapt conduce la aceea că mărimea pedepsei stabilite trebuie să fie mai aproape de limita minimă prevăzută de sancțiunea normei incriminate;

- fiind pentru prima dată tras la răspundere penală, inculpatul a recunoscut vina în cele încriminate, în mod conștiincios, încă de la etapa urmăririi penale,

astfel, și-a asumat deplina răspundere pentru faptele comise, pe care le regretă profund. Mai mult ca atât, pe parcursul urmăririi penale subsemnatul, a colaborat cu organele de urmărire penală, cărora le-a relatat informația solicitată;

- în speță, există premisele suspendării legate de perspectivele reeducării inculpatului, mai ales că, așa cum s-a evidențiat în literatura de specialitate *„mediul penitenciar, de multe ori, nu este propice activității educative, fiindcă educația presupune contacte, încredere și destindere între oameni; ori în penitenciar, este, în mod inevitabil atmosfera de încordare, relații de subordonare, disciplină severă, izolare etc, uneori tensiuni și conflicte”*;

- inculpatul a reiterat în fața instanței că, în cadrul urmăririi penale și pe parcursul desfășurării procesului penal, i-a fost încălcat dreptul la asistență medicală, inclusiv asistența medicală independentă, garantată de art. 66 Cod de procedură penală, fapt lăsat de instanță fără o examinare. Astfel, CtEDO a reiterat în acest sens că *„...în cazul în care instanțele judecătorești naționale se abțin de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera ca o încălcare a dreptului la un proces echitabil”* (Cauzele Hiro Bălani c. Spaniei, Ruis Toriho c. Spaniei, Popov nr. 2 c. Moldovei, Albina c. României etc).

3.2. În apelul avocatului Bancu Cristina în numele SRL „CARAVITA Co” s-a solicitat casarea sentinței primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie menținută pedeapsa cu amendă stabilită de către prima instanță, însă fără aplicarea pedepsei complementare și anume lichidarea persoanei juridice, invocându-se că:

- persoana juridică a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecarea cauzei să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prin urmare beneficiază de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzută de lege în cazul pedepsei cu aplicarea amenzii;

- dacă într-o cauză penală sunt prezente exclusiv doar circumstanțe atenuante sau acestea prevalează din punct de vedere calitativ față de circumstanțele agravante, acest fapt conduce la micșorarea pedepsei spre limita minimă prevăzută de sancțiunea normei incriminate;

- fiind pentru prima dată tras la răspundere penală, reprezentantul legal al companiei, Maican Sv., a recunoscut vina în cele incriminate, în mod conștiincios, încă de la etapa urmăririi penale, și-a asumat pe deplin răspunderea pentru faptele comise, pe care le regretă profund. Faptele comise nu au un caracter violent și nu prezintă un pericol social, având doar o motivație financiară;

- pedeapsa complementară cu privire la lichidarea persoanei juridice se aplică atunci când persoana juridică a fost constituită în scopul săvârșirii de infracțiuni sau când obiectul său de activitate a fost deturnat în acest scop;

- aplicarea uneia sau mai multor pedepse complementare este obligatorie când legea prevede această pedeapsă, iar în speță, nu este prevăzută obligativitatea aplicării pedepselor complementare pentru infracțiunile de înșelăciune ori evaziune fiscală săvârșite de o persoană juridică;

- instanța, ținând seama de natura și gravitatea infracțiunilor, precum și față de împrejurările în care au fost săvârșite, a apreciat că se impune condamnarea persoanei juridice, pe lângă pedeapsa principală a amenzii în cuantum de 150 000 lei și la pedeapsa complementară a dizolvării;

- din datele speței, nu rezultă cu certitudine dacă existau sau nu suficiente motive pentru aplicarea pedepsei dizolvării persoanei juridice. Nici argumentele reprezentantului persoanei juridice în sensul neaplicării pedepsei complementare cu privire la lichidare, nu au fost combătute prin contra-argumente de către instanța de judecată;

- SRL „CARAVITA Co” este o întreprindere cu un număr de circa 200 angajați, care a făcut investiții enorme în zonele rurale din întreaga țară. Activitatea firmei a contribuit la dezvoltarea sectorului agricol, dar și al produsului intern brut al Moldovei și este un contribuabil important pentru bugetul public, aducând de-a lungul activității sale un aport important la bugetul public prin contribuțiile fiscale și sumele achitate din impozitarea veniturilor care sunt în mărime de 11 000 000 lei. Lichidarea societății, lasă circa 200 oameni fără un loc de muncă stabil și bine plătit, iar în contextul crizei actuale, lichidarea întreprinderii ar avea un impact dramatic asupra sutelor de familii din zonele rurale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2016, apelurile declarate au fost respinse ca nefondate, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că probele din dosar confirmă că Rusu Ion a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, spălare de bani în proporții deosebit de mari prin modalitatea normativă de convertire și transfer a mijloacelor financiare în sumă de 2 793 236 EUR, primite ca împrumut de la SRL „Business Estate Investments” de la „Dovastra Capital” LP, mijloace financiare despre care trebuia să știe că acestea constituie venituri ilicite, datorită fictivității tranzacțiilor gestionate de către dânsul, inclusiv împrumutul primit de la „Dovastra Capital” LP pentru SRL „Business Estate Investments” în sumă de 2 793 236 EUR, precum și a utilizat aceste mijloace financiare în interese personale.

Persoana juridică SRL „CARAVITA Co” a comis infracțiunea de spălare de bani prin modalitatea normativă de convertire și transfer a mijloacelor financiare în sumă de 22 000 000 lei, primite ca împrumut de la SRL „Business Estate Investments”, mijloace financiare despre care trebuia să se știe că acestea

constituie venituri ilicite, precum și a utilizat aceste mijloace financiare în interese proprii.

Totodată, s-a constatat că prima instanță a respectat toate prevederile legale privind aplicarea pedepsei inculpaților în coraport cu art. 364¹ Cod de procedură penală și art. 61, 65 Cod penal.

Infrațiunea prevăzută de art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor grave și limita maximă a închisorii constituie 10 ani închisoare. O altă sancțiune alternativă închisorii, legea dată nu prevede. Inculpatului Rusu Ion, i-a fost stabilită pedeapsă sub formă de închisoare în mărime de 5 ani, fiind raportată la noua limită a închisorii, calculată în conformitate cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, care permite reducerea cu 1/3 din limitele sancțiunii articolului nominalizat, în cazul în care inculpatul a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu.

Aceste prevederi au fost respectate, fiind constatată totodată și drept circumstanță atenuantă - recunoașterea integrală a vinovăției de către Rusu Ion.

În prima instanță inculpatul și avocatul său, au solicitat aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, adică aplicarea unei pedepse mai blânde decât limita minimă (5 ani închisoare), prevăzută de articolul vizat. Însă, circumstanțe excepționale în cazul dat nu au fost constatate și în opinia instanței de apel, prima instanță just a respins propunerea apărării privind redozarea pedepsei.

De asemenea, în instanța de apel inculpatul Rusu Ion și avocatul Bancu Cristina, au pledat pentru aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, adică pentru suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite pe un termen de probațiune, indicând că sunt prezente mai multe circumstanțe atenuante. O astfel de soluție, presupune că instanța, ținând cont de toate circumstanțele stabilite în cauză și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca făptașul să execute pedeapsa stabilită și poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Însă, în opinia instanței de apel, circumstanțele specificate în apelul apărătorului Bancu Cristina, nu fac parte din categoria celor excepționale și nu generează convingere că vor fi cele mai eficiente pentru atingerea scopului pedepsei penale și reeducării inculpatului. Astfel, instanța de apel a considerat că pedeapsa în privința lui Rusu Ion a fost aplicată în limitele fixate în legea materială și cea de procedură vizată, iar temei pentru modificarea sentinței în partea aplicării art. 90 Cod penal, în privința lui Rusu Ion nu s-a constatat.

Instanța de apel a menționat că nu are temei nici pentru modificarea sentinței în privința societății comerciale SRL „CARAVITA Co”. Această societate a comis infrațiunea prevăzută de art. 243 alin. (1) lit. a) Cod penal. Această infracțiune face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave și pentru comiterea ei, legiuitorul a prevăzut atât sancțiunea cu închisoare pînă la 5 ani, cât și pedeapsă

alternativă sub formă de amendă, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

Având în vedere circumstanțele atenuante stabilite în cauză, și anume recunoașterea integrală a vinovăției, instanța de apel a reținut că prima instanță a stabilit în privința acestei societăți - sancțiune sub formă de amendă aproape de limita minimă a legii vizate. Totodată, prima instanță a indicat că societatea nominalizată, a exercitat o activitate infracțională și în așa situație, persoana juridică nu poate fi lăsată să activeze în continuare.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că această pedeapsă este echitabilă, având totodată în vedere și intenția directă a reprezentanților persoanei juridice, motivele infracțiunii comise.

Totodată, s-a menționat că mijloacele financiare au fost obținute ilicit de SRL „CARAVITA Co”, iar argumentele apărării precum că un număr mare de angajați ai societății nominalizate, vor fi lăsați fără un loc de muncă, nu pot fi luate în calcul în acest caz, deoarece este cert că toată activitatea lor și a societății în ansamblu se desfășoară din banii de care a fost deposedată instituția financiară „Banca de Economii” SA, în care 56 % din acțiuni, aparțin statului.

În opinia instanței de apel nu poate fi menținută asemenea persoană juridică, care a fost implicată în schema criminală de spălare a banilor, care sunt proprietatea statului și altor cetățeni, pentru a nu încuraja dezvoltarea fenomenului de spălare a banilor.

Din atare considerente, pedeapsa stabilită societății este una echitabilă, corespunde tuturor criteriilor generale de individualizare a pedepsei și instanța de apel a conchis că anume tipul și mărimea ei, vor fi cele mai eficiente în vederea atingerii scopului legii.

6. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către, avocatul Bancu Cristina în numele inculpatului Rusu Ion și a persoanei juridice inculpate SRL „Business Estate Investments” și avocatul Nicula Ilona în numele persoanei juridice inculpate SRL „CARAVITA Co”.

6.1. Avocatul Bancu Cristina în numele inculpatului Rusu Ion, indicând temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, a menționat că argumentele invocate de către partea apărării întru motivarea posibilității de revizuire a pedepsei aplicate, nu au fost în niciun fel combătute de către instanța de apel, ceea ce se consideră o eroare gravă admisă de instanța de apel, care urmează a fi înlăturată doar prin admiterea cererii de recurs, casarea deciziei adoptate și trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, invocând în argumentare că:

- a formulat în cererea de apel următoarele argumente, la care nu a primit răspuns: *fiind supus pentru prima dată răspunderii penale și recunoscând săvârșirea faptelor imputate chiar de la etapa urmăririi penale, mi-am asumat într-*

un mod conștient răspunderea de a suporta efectele acestei răspunderi juridice, în context, am invocat asupra unui regret profund. Mai mult ca atât, în cursul urmăririi penale, am colaborat cu organele de urmărire penală, cărora le-am relatat toată informația solicitată și cunoscută de către mine. Mi-am recunoscut tacit vinovăția. În fapt, acțiunile ilegale recunoscute au fost săvârșite dintr-o motivație pur materială. În ipoteza acestor nuanțe, consider că instanța de judecată trebuie să ia în considerare toate criteriile generale de individualizare a pedepsei, în particular circumstanțele atenuante și stările de atenuare a pedepsei, iar prin aceasta - justiția să încurajeze recunoașterea vinovăției de către persoanele culpabile de comiterea unor infracțiuni și aplicarea corectă și perfect dimensionată a principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale în cazul vizat.

Din cele constatate în cauza penală se pune în evidență:

a) motivul infracțiunii este unul strict material și nu a fost valorificat în niciun mod de către instanța de judecată la stabilirea și individualizarea pedepsei penale;

b) sistemul de circumstanțe atenuante nu a fost coroborat cu alte stări care reduc limitele pedepsei penale;

c) nu s-a determinat realitatea influenței pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului;

d) condițiile de viață ale familiei nu au fost luate în vedere ca criteriu general de individualizare a pedepsei penale;

- la caz, au fost stabilite mai multe circumstanțe atenuante, precum contribuirea activă la descoperirea infracțiunii și recunoașterea vinovăției precum și anumite circumstanțe care reduc limitele pedepsei penale. Aceste circumstanțe nu au fost luate în vedere în cumul la individualizarea pedepsei penale și posibilitatea punerii în acțiune a unor măsuri de penalizare prevăzute de lege;

- referitor la influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, nu s-a stabilit vreo legătură corelativă între pedeapsa aplicată și persoana făptuitorului, influența anume a acestei pedepse asupra persoanei. Condițiile social-psihologice și de muncă, studiile, caracterul, vârsta, temperamentul, antecedentele penale și alte activități de manifestare ale făptuitorului au un rol important în elucidarea obiectivă a personalității acestuia. Fiecare dintre nuanțele ce caracterizează personalitatea infractorului se ia în considerare de către instanța de judecată la stabilirea pedepsei și, în funcție de caz, fiecare dintre ele, dacă ne referim la cauza penală respectivă, poate micșora limitele pedepsei aplicate. O asemenea caracteristică a inculpatului nu a fost pusă în acțiune - ca criteriu general al individualizării pedepsei penale;

- nu s-a reținut faptul că inculpatul nu are antecedente penale și nu a încălcat niciodată legea, adică este la prima abatere de acest gen. Până la moment nu a fost

subiectul nici unei cauze penale, tratamentul din partea colegilor a fost de încredere și respect, iar scopul pedepsei penale poate fi atins și printr-o pedeapsă cu o limită mai inferioară celei aplicate;

- vinovăția a fost recunoscută deja la etapa urmăririi penale, în context a fost recunoscută săvârșirea faptelor consemnate în rechizitoriu, solicitându-se ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală. Subsemnatul a contribuit activ la săvârșirea infracțiunii, în particular prin colaborare și relatare a tuturor informațiilor pe care le-a deținut la acea etapă. Toate cele consemnate, determină constatarea faptului că criteriile de individualizare a pedepsei penale nu au fost interpretate și aplicate în mod sistematic și complet, iar pe această cale nu a fost pusă în acțiune o posibilitate pertinentă și legală de individualizare eficientă a pedepsei penale aplicate subsemnatului;

- aplicarea unei pedepse inechitabile poate avea drept consecință și violarea drepturilor omului protejate de CEDO;

- greutatea poverii pedepsei penale aplicate, corelată cu posibilitatea atingerii scopului pedepsei penale prin aplicarea unor măsuri de penalizare, precum și starea de sănătate a făptuitorului, invocată atât la faza de urmărire penală, cât și în instanța de judecată impune aplicarea anume a măsurilor de penalizare, în particular a condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

6.2. Avocatul Nicula Iona în numele persoanei juridice SRL „CARAVITA Co” indicând că argumentele invocate de către apărători întru motivarea posibilității de revizuire a pedepsei aplicate nu au fost în niciun fel combătute de către instanța de apel, instanța nu s-a pronunțat în niciun mod asupra acestora, fapt ce se consideră o eroare gravă din partea instanței de apel și care urmează a fi înlăturată doar prin admiterea prezentei cereri de recurs, casarea deciziei adoptate de instanța de apel și rejudecarea cauzei, motivând că:

- criteriile de individualizare a pedepsei penale nu au fost interpretate și aplicate în mod sistematic și complet, iar pe această cale nu a fost pusă în acțiune o posibilitate pertinentă și legală de individualizare eficientă a pedepsei penale aplicate persoanei juridice;

- dacă scopul pedepsei penale poate fi atins și prin mijloace juridice alternative mai puțin aspre, și legea oferă posibilitatea punerii în acțiune a acestor mijloace juridice, instanța de judecată urmează să le aplice. În fapt, instanța de judecată nu a constatat că gravitatea infracțiunii săvârșite face imposibilă păstrarea persoanei juridice SRL „CARAVITA Co” și prelungirea activității acesteia;

- lichidarea persoanei juridice nu este o măsură benefică societății, admițându-se o disponibilizare a salariaților și nivel ridicat de șomaj. Ca urmare, terțe persoane pot să se confrunte cu creșteri de prețuri - ca efect al micșorării

concrenței pe piață (or, prestatorul de servicii sau mărfuri este exclus din afaceri), precum și statul devine afectat prin neîncasarea unor plăți fiscale.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 21 septembrie 2016, a fost decisă inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate, ca fiind vădit neîntemeiate.

8. Pentru a decide astfel, instanța de recurs ordinar a conchis că găsește vădit nefondate criticele recurențelor în partea ce ține de insuficiența motivării hotărârilor judecătorești adoptate de către instanțele ierarhic inferioare în prezenta cauză și a considerat relevant de a puncta că, o hotărâre motivată, în sensul legislației naționale pertinente, precum și a jurisprudenței CtEDO, trebuie să conțină motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței la adoptarea soluției, precum și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților în raport cu analiza probatoriului administrat în cauză. Totodată, a reținut că motivarea unei hotărâri judecătorești este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor de amănunt, atâta timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale motivării unei hotărâri penale.

Astfel, instanța de recurs a menționat că în cauza deferită judecății, atât prima instanță, cât și cea de apel, a dat răspuns la alegațiile formulate de părți în vederea motivării soluției de respingere a solicitării privind aplicarea art. 90 Cod penal, în privința inculpatului Rusu Ion și excluderii pedepsei complementare – lichidarea, aplicată persoanei juridice SRL „Caravita Co”.

Totodată, instanța de recurs ordinar a apreciat că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală și aceasta cuprinde temeiurile de fapt și de drept ce au dus, la caz, la respingerea apelurilor declarate, ca nefondate.

În același context, instanța de recurs ordinar a indicat că în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelurile, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță și conform materialelor din dosar, ajungând la concluzia corectă că sentința de condamnare este întemeiată și legală în partea individualizării pedepsei, ceea ce presupune că în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală.

Astfel, s-a notat că reieșind din alegațiile expuse în cererile de apel și susținute în fața instanței de avocatul Bancu Cristina în numele inculpaților, care de altfel au fost preluate și se regăsesc și în cererile de recurs, a constatat că apărătorul face trimitere la un șir de pasaje din literatura juridică de specialitate românească privitor la circumstanțele atenuante și modalitatea de apreciere a lor, care corect, în opinia instanței de recurs ordinar, nu necesitau subsidiar a fi

comentate de instanțe, o dată ce în partea descriptivă a hotărârilor adoptate s-a făcut o analiză complexă a tuturor circumstanțelor incidente cauzei de natură să atenueze, sau să agraveze pedeapsa stabilită inculpaților.

Mai mult, instanța de recurs ordinar a subliniat că poziția părților privitor la greșita individualizare a pedepsei în privința inculpaților, nu poate în sine să ducă la casarea hotărârilor judecătorești adoptate, dacă aceasta nu este fundamentată pe niște circumstanțe de fapt și de drept incidente cauzei de natură să schimbe soluția adoptată.

La fel, instanța de recurs ordinar a reținut că la caz, a fost adusă în discuție de către partea apărării, atât la etapa judecării apelurilor, cât și a recursurilor, problema coexistenței circumstanțelor de natură să atenueze pedeapsa penală, referindu-se la aceea că inculpatul Rusu Ion a recunoscut vinovăția și s-a căit sincer de cele incriminate.

În acest sens, a indicat că atât doctrina cât și practica judiciară majoritară au reținut că recunoașterea vinovăției care atrage incidența procedurii simplificate nu poate fi valorificată ca o circumstanță atenuantă judiciară, deoarece asta ar însemna că aceleași situații de drept i se acordă o dublă valență juridică.

Instanța de recurs ordinar a mai relatat că argumentele invocate de recurenți în cererile lor de recurs au constituit deja obiect de examinare la etapa judecării cauzei în instanța de apel, argumentele instanței fiind temeinice și respectiv repetarea lor nu este necesară.

În același context instanța de recurs a explicat recurenților că, dat fiind faptul că instanța a judecat cauza în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate în faza de urmărire penală și a redozat pedeapsa aplicată inculpatului în conformitate cu stipulările din alin. (8) al normei menționate, recunoașterea vinovăției și căința sinceră nu mai poate servi în speța dată ca temei de aplicare și a prevederilor art.90 Cod penal.

Mai mult, tot la acest capitol, instanța de recurs a remarcat că este prerogativa instanței de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins fără executarea efectivă a acesteia. În formarea convingerii date, instanța de judecată urmează să țină cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege.

Din atare considerente s-a conchis că instanța ierarhic inferioară a efectuat o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului Rusu Ion, urmărind în acest sens comportamentul său din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, precum și de circumstanțele comiterii acesteia, scopul urmărit și prejudiciul cauzat.

De asemenea, s-a relevat că instanța de apel la trasarea concluziei privind neaplicarea art. 90 Cod penal, a punctat un șir de argumente temeinice, care sunt de natură să excludă posibilitatea aplicării instituției suspendării executării pedepsei în privința lui Rusu Ion și chiar justifică neaplicarea acestuia.

Totodată, instanța de recurs ordinar a notat că în mod nejustificat recurenții susțin că în privința persoanei juridice greșit a fost aplicată pedeapsa complementară sub forma de lichidare, or la caz, în mod justificat instanța de fond, ținând seama de natura și gravitatea infracțiunii comise SRL „Caravita Co”, precum și de împrejurările în care a fost săvârșită infracțiunea prevăzută de art. 243 Cod penal, a apreciat că pe lângă condamnarea persoanei juridice nominalizate, la pedeapsa principală a amenzii în cuantum de 7 500 unități convenționale, este necesară și proporțională aplicarea pedepsei complementare sub formă de lichidare a acesteia.

Pe de altă parte, instanța de recurs ordinar a mai specificat că, argumentele invocate de recurenți în cererile lor de recurs au constituit deja obiect de examinare la etapa judecării cauzei în instanța de apel, argumentele instanței fiind temeinice și respectiv repetarea lor nu este necesară.

În consecință, instanța de recurs ordinar a atestat că la caz, nu se constată vreun temei admisibil pentru aplicarea unei pedepse cu suspendarea executării acesteia în privința lui Rusu Ion, precum și cu excluderea pedepsei complementare în privința persoanei juridice, iar pedeapsa, astfel cum a fost stabilită de către prima instanță, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal, de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestora, cât și a altor persoane.

9. Hotărârile judecătorești menționate supra, sunt atacate cu recursuri în anulare de către:

9.1. Avocatul Nicula Ilona în numele persoanei juridice condamnate SRL „CARAVITA Co”, prin care solicită casarea parțială a sentinței primei instanțe, a deciziei instanței de apel și a instanței de recurs ordinar, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care persoanei juridice condamnate SRL „CARAVITA Co” să-i fie anulată pedeapsa complementară – lichidarea persoanei juridice, invocând în argumentare că:

- în temeiul principiului egalității, prevăzut de art. 16 Constituția Republicii Moldova și art. 9 alin. (1) Cod de procedură penală, prin luarea în vedere a faptului că cauza penală a fost judecată conform art. 364¹ Cod de procedură penală, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, iar această stare de atenuare a pedepsei penale a fost luată în calcul la individualizarea pedepsei penale pentru persoana fizică, se impunea identificarea și aplicarea criteriilor de individualizare atenuantă a pedepsei și pentru persoana juridică. Or, persoana juridică trebuie să beneficieze de același tratament juridic ca și persoana fizică. Adică, după cum persoanele fizice răspund în exact aceleași condiții ca și persoanele juridice (pe parcursul procesului penal având calitatea de învinuit, inculpat, condamnat, după aceleași reguli stabilite de Codul de procedură penală), este firesc ca și

circumstanțele de răspundere și pedeapsă să fie incidente în aceeași măsură pentru persoanele fizice, iar în final - să fie raportate și persoanelor juridice;

- urma să se aplice în mod obligatoriu teoria identificării (or, se identifică fapta persoanei fizice - raportată la răspunderea și pedeapsa penală a persoanei fizice, și fapta persoanei fizice - raportată la răspunderea și pedeapsa penală a persoanei juridice) și în raport cu pedeapsa penală aplicată persoanei juridice. În fapt, se impunea aplicarea prevederilor art. 78 alin. (2) Cod penal;

- nu are eficiență și justificare principiul democratismului legii penale atât timp cât se aplică, pentru aceeași infracțiune, comisă de aceeași persoană fizică, pedeapsa penală cu efect atenuant în raport cu această anume persoană fizică, iar în raport cu persoana juridică - a cărei reprezentant este persoana fizică vizată și a cărei faptă angajează răspunderea penală a persoanei juridice respective - să nu fie admisă o atenuare a pedepsei penale. În acest ultim context, din realitatea unei justificări a actului de justiție penală, se impune aplicarea stării de atenuare a pedepsei penale și pentru persoana fizică, și pentru persoana juridică;

- din perspectiva calității procesuale a persoanelor atrase în procesul penal atât față de persoana fizică, care avea calitatea de inculpat, cât și față de persoana juridică, care avea aceeași calitate - s-a admis un tratament discriminator;

- s-a încălcat art. 16 al Constituției Republicii Moldova, precum și s-a deviat de la interdicția discriminării, consfințită prin art. 14 CEDO, art. I al Protocolului 12 CEDO, toate sumate sub aspectul identificării încălcării art. 7 CEDO.

9.2. Avocatul Bancu Cristina în numele condamnatului Rusu Ion, care solicită casarea parțială a sentinței primei instanțe, a deciziilor instanței de apel și a instanței de recurs ordinar, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui Rusu Ion să-i fie suspendată condiționat executarea pedepsei aplicate, invocând în argumentare că:

- criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 alin. (1) Cod penal nu au fost luate în considerare de către instanța de judecată, iar prin aceasta a fost încălcat art. 7 Cod penal, precum și art. 61 alin. (1) Cod penal, care prevede că pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane (...);

- interpretarea sistemică a normativului penal în vigoare, inclusiv prin invocarea textului art. 1 alin. (1) - (2) Cod penal, denotă concluzia asupra faptului că neaplicarea prevederilor legate de individualizarea pedepsei penale prevăzute de Codul penal constituie un viciu fundamental;

- chiar dacă textul de la lit. a) și b) a art. 78 alin. (1) Cod penal, intră în contradicție cu textul de bază al normei art. 78 alin. (1) Cod penal, punctând pe interpretarea sistematică și logică a normei art. 78 alin. (1) Cod penal, în ansamblu, inclusiv prin referire la art. 78 alin. (1) lit. c) Cod penal, se constată că instanța de

judecată a admis o abatere de la textul legii penale. Mai mult decât atât, conform art. 8 alin. (3) Cod penal - toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate (...), se interpretează în favoarea bănuितului, învinuitului, inculpatului;

- neaplicarea necondiționată a normei prevăzute de art. 78 alin. (1) lit. a) Cod penal, în cazul prezenței unor circumstanțe atenuante, în mod exclusiv constituie o încălcare a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, iar norma comportă un caracter imprevizibil, care este contrar art. 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova;

- se identifică un viciu fundamental, sub aspectul încălcării art. 7 CEDO. Or, dacă este stabilită o pedeapsă în limitele normei prevăzute de art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal - sub formă de închisoare de la 5 la 10 ani, iar normele Părții generale a Codului penal diferențiază legal această pedeapsă penală în baza anumitor criterii normative, atunci neaplicarea unor limite diferențiate ale pedepsei penale - în coroborare cu textul legii penale în ansamblu - constituie o încălcare prevăzută de art. 7 CEDO, în particular sub aspectul aplicării unei pedepse penale în afara legii (nullum poena sine lege);

- art. 7 CEDO impune existența unui temei juridic pentru a impune o penalizare. Prin urmare, instanța trebuie să verifice dacă (...) pedeapsa aplicată nu a depășit limitele stabilite de această dispoziție (Cauza Coeme și Alții c. Belgiei din 18 octombrie 2010, par. 145; Cauza Del Rio Prada c. Spaniei din 21 octombrie 2013, par. 80);

- nu are nimic comun starea de atenuare a pedepsei penale prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală, cu sistemul de criterii generale de individualizare a pedepsei penale prevăzute de art. 75 alin. (1) Cod penal. Nu au legătură aceste două situații juridice nici ca semnificație, nici ca conținut juridic. Unica corelație între ele se identifică doar sub aspectul efectului unor asemenea circumstanțe/stări de atenuare a pedepsei penale;

- mai multe circumstanțele atenuante/stări de atenuare a pedepsei penale prevăzute de art. 76 alin. (1) Cod penal și, spre exemplu, art. 81 alin. (3) Cod penal se aplică toate acestea, însă în cazul în care a fost determinată o stare de atenuare a pedepsei penale prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală - să nu se pună în aplicare întreg sistemul de circumstanțe atenuate/stări de atenuare a pedepsei penale prevăzute de legea penală. Și acestea cu toate că, în baza art. 1 alin. (1) Cod penal, se prevede în mod expres că Codul penal este unica lege penală a Republicii Moldova. Această derogare este detașată completamente de la scopul legii penale și proporționalitatea pedepsei penale aplicate în limitele unor repere strict diferențiate de către legiuitor;

- efectele circumstanțelor atenuate prevăzute de art. 78 alin. (1) lit. a) Cod penal, urmau a fi puse în acțiune după aplicarea efectelor stării de atenuare a pedepsei penale prevăzute de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală. Or, în

context, instanța de judecată, prin neadmiterea aplicării efectelor circumstanțelor atenuante, deși face referință la art. 75 Cod penal (fără o aplicare și efectivă a acestei norme), încalcă drepturile și libertățile persoanei sub aspectul dispunerii unei pedepse echitabile și strict diferențiate în limitele normativului penal în vigoare, iar, pe cale de efect - se admite o încălcare a art. 7 CEDO;

- este eronată alegația instanței de judecată referitor la faptul că dacă limita de pedeapsă s-a stabilit conform art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, - nu pot fi aplicate alte stări de atenuare a pedepsei penale prevăzute de Codul penal (în particular art. 79 Cod penal). Anume acest fapt și invocă aplicarea unei pedepse neproportionate cu sistemul de stări și circumstanțe de individualizare a pedepsei penale prevăzute de legea penală;

- prin aplicarea efectelor circumstanțelor atenuante prevăzute de art. 78 alin. (1) lit. a) Cod penal, diferențiate strict de către legiuitor - **instanța de judecată urma să aplice pedeapsa închisorii pe un termen de 3 ani și 4 luni**. Prin neaplicarea acestor efecte ale circumstanțelor atenuante instanța de judecată a admis o încălcare a principiului special al dreptului penal - principiul individualizării răspunderii și pedepsei penale prevăzut de art. 7 Cod penal, iar ca efect a dispus aplicarea unei pedepse penale în afara legii;

- dacă se încalcă limitele pedepsei stabilite de Partea specială a Codului penal, precum și se încalcă limitele diferențiate ale pedepsei penale prin intermediul unui ansamblu de criterii normative prescrise în acest sens, are loc o evidentă încălcare a principiului nullum poena sine lege, fapt care este prevăzut în mod expres de art. 7 CEDO;

- CtEDO consemnează că garanția consacrată la art. 7 CEDO reprezintă un element esențial al statului de drept, care ar trebui interpretată și aplicată, după cum rezultă din obiectul și scopul acesteia, astfel încât să se asigure o protecție eficientă împotriva urmării penale arbitrare, condamnării și pedepsei arbitrare (Cauza SW c. Regatul Unit din 22 noiembrie 1995, par. 34; Cauza CR c. Regatului Unit din 22 noiembrie 1995, par. 32, Cauza Kafkaris c. Ciprului din 12 februarie 2008, par. 137);

- lipsirea posibilității de aplicare a condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei penale - fără justificare normativă - devine, de asemenea, incident art. 16 al Constituției Republicii Moldova, art. 6 CEDO, cu referire la admiterea încălcării art. 14 CEDO, precum și a art. 1 al Protocolului 12 CEDO;

- recursul în anulare abordează probleme de drept de importanță generală pentru jurisprudență din care se întrevide încălcarea gravă a drepturilor persoanei, și cauza prezintă un interes deosebit pentru jurisprudență;

- nu se poate admite ca Codul de procedură penală să includă în acțiune norme de drept penal material;

- odată adoptate aceste norme, ele nu pot să excludă din acțiune normativă și aplicativă sistemul de circumstanțe care vizează aceeași instituție reglementată (în cazul nostru - instituția individualizării pedepsei penale);

- în cazul în care norma prevede de la general la special anumite incoerențe, în particular art. 78 alin. (1) Cod penal, nu identifică limite de discreție a instanței la aplicarea efectelor circumstanțelor atenuante, iar prin textul unui reper special identificat în această normă (art. 78 alin. (1) lit. a) Cod penal) - să fie valorificate asemenea limite discreționare, textul respectiv poate fi supus unei excepții de neconstituționalitate. În acest sens, se încalcă principiul previzibilității și clarității normelor, prevăzut de art. 23 alin. (2) al Constituției Republicii Moldova.

10. La recursurile în anulare declarate, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestora deoarece prevederile normelor legislației naționale și recomandările CEDO, indică expres că redeschiderea procesului și rejudecarea hotărârilor judecătorești irevocabile poate fi efectuată doar în scopul corectării erorilor de drept și nicidecum a revizui aspectele de fapt.

Astfel, menționează că din conținutul recursurilor rezultă că recurenții solicitând casarea parțială a sentinței și a deciziilor instanței de apel și de recurs ordinar, au invocat drept temei pentru declararea recursului în anulare și redeschiderea procesului penal, dezacordul cu individualizarea pedepsei, criticând mărimea și categoria pedepsei stabilite persoanei juridice condamnate SRL „CARAVITA Co” și a condamnatului Rusu Ion, fără a invoca și a argumenta în ce constă viciul fundamental în sensul art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, motiv din care cererile de recurs în anulare nu cuprind conținutul și motivele stipulate în art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală și urmează a se decide asupra inadmisibilității lor.

11. Cu referire la recursul în anulare declarat de avocatul Nicula Ilona în numele persoanei juridice SRL „CARAVITA Co”:

Judecând recursul în anulare declarat în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal conchide că acesta urmează a fi respins, ca inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 452 coroborat cu art. 453 Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate la art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), precum și, în numele acestor persoane, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile, după epuizarea căilor ordinare de atac.

În sensul prevederilor art. 453 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul

procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv cînd Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

În corespundere cu art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, judecarea recursului în anulare se efectuează potrivit dispozițiilor art. 434-436, care se aplică în mod corespunzător.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Raportând argumentele invocate în recurs la prevederile legale a actelor internaționale și naționale, Colegiul penal reține că aceste motive nu se confirmă și în cadrul procedurii precedente, sub aspectul invocat de recurent nu s-a admis un viciu fundamental, care ar fi afectat hotărârile contestate.

În acest sens, în privința motivelor invocate de recurent, prin care acesta își manifestă dezacordul cu pedeapsa complementară de lichidare aplicată persoanei juridice SRL „CARAVITA Co”, menționând totodată că în privința acesteia urmau a fi aplicate prevederile art. 78 alin. (2) Cod penal, iar prin neluarea de către instanțele de judecată în considerare a circumstanțelor atenunate constatate în cauza penală în privința persoanei fizice, s-a admis discriminarea persoanei juridice SRL „CARAVITA Co”, fiind încălcat art. 16 din Constituția Republicii Moldova, art. 7, 14 CEDO, art. 1 al Protocolului 12 CEDO, Colegiul penal conchide că sunt inadmisibile, deoarece acestea reprezintă opinia subiectivă a recurentului ce contravine materialelor cauzei și nicidecum nu constituie un viciu fundamental care ar fi afectat hotărârile judecătorești atacate, or instanțele de judecată la aplicarea pedepsei complementare de lichidare a persoanei juridice SRL „CARAVITA Co”, just au reținut că această pedeapsă este echitabilă și proporțională în coraport cu circumstanțele cauzei și gravitatea infracțiunii săvârșite, totodată s-a ținut cont pe deplin de prevederile art. 75, 78 Cod penal, de legislația internațională și jurisprudența CEDO în domeniu, iar argumentele instanțelor ierarhic inferioare în acest aspect, în virtutea corectitudinii lor și pentru a evita repetări inutile se însușesc de instanța de recurs în anulare, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Totodată, Colegiul penal invocă că în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, “inter alia”, ca, atunci

când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*a se vedea cauza Brumărescu vs România, Nr.28342/95&62, 28 octombrie 1999*). Acest principiu insistă asupra faptului că nici o parte la proces nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri judecătorești definitive și executorii doar în scopul reluării procesului de judecată și al unei noi soluționări a cauzei. Competența de revizuire a instanțelor supreme trebuie exercitată pentru a corecta erorile de drept și omisiunile justiției, și nu pentru a efectua o reexaminare a cauzei. Revizuirea nu trebuie tratată ca un recurs deghizat și nici existența a două păreri asupra aceleiași probleme nu poate servi drept temei pentru reexaminare. O îndepărtare de la acest principiu este justificată doar în cazul în care reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii (*a se vedea cauza Bujnița vs Moldova, Nr.36492/02, 16 ianuarie 2007*).

12. Cu referire la recursul în anulare declarat de avocatul Bancu Cristina în numele condamnatului Rusu Ion:

Judecând recursul în anulare declarat de către avocatul Bancu Cristina în numele condamnatului Rusu Ion, Colegiul penal constată că acesta urmează a fi admis, argumentând în acest sens următoarele.

Potrivit dispozițiilor art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, judecarea recursului în anulare se efectuează potrivit dispozițiilor art. 434-436, care se aplică în mod corespunzător.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța admite recursul, casează parțial hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului.

În temeiul art. 453 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul R.Moldova despre depunerea cererii.

În sensul dispozițiilor art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată poate fi considerat încălcarea esențială a drepturilor și libertăților persoanei garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția R.Moldova și de alte legi naționale.

Articolul 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, consfințește dreptul oricărei persoane la un proces echitabil, stipulând că „*orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o*

instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa”.

Raportând argumentele invocate în recurs la prevederile legale a actelor internaționale și naționale, Colegiul penal reține că motivele invocate de recurent în partea stabilirii pedepsei penale aplicate condamnatului Rusu Ion se confirmă, or în cadrul procedurilor precedente, sub aspectul invocat de recurent s-a admis un viciu fundamental, fiind încălcat art. 6 CEDO, dreptul la un proces echitabil care a afectat hotărârile contestate sub aspectul că motivarea sentinței nu corespunde dispozitivului, iar restul alegațiilor recurentului privind modul de executare a pedepsei prin neaplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, sunt neîntemeiate, nefiind admis în acest sens un viciu fundamental care ar fi afectat hotărârile contestate.

Astfel, analizând materialele cauzei penale, Colegiul penal reține că prima instanță examinând cauza în procedura simplificată, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, în partea descriptivă a sentinței (f.d. 182-183, vol. VIII), individualizând pedeapsa aplicată condamnatului Rusu Ion, a dedus că: *„instanța de judecată la stabilirea pedepsei va respecta prevederile alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, cu aplicarea unei sancțiuni în **limita minimă** a sancțiunii prevăzute de art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal”*, însă ulterior contrar acestei argumentări, prima instanță greșit a stabilit condamnatului Rusu Ion pedeapsa de 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, iar instanțele de apel și de recurs ordinar nefondat au menținut această soluție privitor la termenul pedepsei.

În această ordine de idei, Colegiul penal reține că sancțiunea art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, prevede pedeapsa pentru persoana fizică cu închisoare de la 5 la 10 ani, iar în urma aplicării prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, care stipulează că *„inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecată să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzută de lege în cazul pedepsei cu închisoare”*, limitele sancțiunii cu închisoarea pentru această infracțiune reduse cu o treime sunt **de la 3 ani 4 luni la 6 ani 8 luni**.

Prin urmare, Colegiul penal stabilește că prima instanță corect a motivat în sentință stabilirea pedepsei cu închisoare condamnatului Rusu Ion la limita minimă a sancțiunii art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu aplicarea reducerii limitelor de pedeapsă cu o treime, conform art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, ținând cont de circumstanțele atenunate reținute în privința condamnatului Rusu Ion, însă eronat a conchis că această limită este de 5 ani închisoare, pe când limita minimă corect calculată este de 3 ani 4 luni închisoare, fiind astfel admis un viciu fundamental și o omisiune a justiției, sub aspectul încălcării art. 6 CEDO (motivarea sentinței nu corespunde dispozitivului), care a afectat hotărârile

judecătorești contestate, motiv din care soluțiile instanțelor judecătorești inferioare în această parte nu pot fi menținute de instanța de recurs în anulare.

Astfel, Colegiul penal rejudecând cauza cu referire la termenul pedepsei condamnatului Rusu Ion, ține cont de motivele expuse în recursul în anulare, de prevederile art. 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea condamnatului care se caracterizează pozitiv (f. 46, vol. IX), nu are antecedente penale, de prezența circumstanțelor atenuante – starea de sănătate precară a condamnatului (f.d. 7-28, vol. IX), contribuirea la descoperirea infracțiunii și lipsa circumstanțelor agravante, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de faptul că cauza a fost examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, iar condamnatul beneficiază conform alin. (8) a acestui articol, de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă cu închisoare, și conchide că urmează a fi reparată eroarea evidentă, stabilindu-i pedeapsa minimă, motivată în sentință, care urmează a fi aplicată condamnatului Rusu Ion pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, sub formă de 3 ani 4 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Totodată, ce ține de alegațiile prin care recurentul în recursul în anulare își manifestă dezacordul cu modul de executare a pedepsei aplicate, prin faptul că nu a fost aplicată instituția suspendării condiționate a executării pedepsei cu închisoare, prevăzută de art. 90 Cod penal, ce ar fi încălcat drepturile garantate de lege condamnatului Rusu Ion, Colegiul penal atestă că nu sunt întemeiate, și constituie opinia subiectivă a recurentului, or instanțele de judecată în hotărârile adoptate just au argumentat temeinicia neaplicării acestei instituții în privința condamnatului Rusu Ion, fără a admite un viciu fundamental în această parte.

13. În consecință, în baza celor expuse supra, Colegiul penal constată că recursul în anulare declarat de avocatul Nicula Iona în numele persoanei juridice condamnate SRL „CARAVITA Co” urmează a fi respins ca indamisibil, iar recursul în anulare declarat de avocatul Bancu Cristina în numele condamnatului Rusu Ion, urmează a fi admis, cu casarea parțială în partea stabilirii pedepsei a sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 06 noiembrie 2015, deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2016 și a deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 21 septembrie 2016, cu rejudecarea cauzei în această parte și pronunțarea unei noi hotărâri, din motiv că hotărârile judecătorești menționate au fost afectate de un viciu fundamental, prin încălcarea art. 6 CEDO, sub aspectul că motivarea sentinței nu corespunde dispozitivului.

14. Conducându-se de prevederile art. 457, 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul în anulare declarat de către avocatul Nicula Ilona în numele persoanei juridice SRL „CARAVITA Co”.

Admite recursul în anulare declarat de avocatul Bancu Cristina în numele condamnatului Rusu Ion, casează în partea stabilirii pedepsei condamnatului Rusu Ion, sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 06 noiembrie 2015, decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2016, decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 21 septembrie 2016, în cauza penală privind-l pe **Rusu Ion XXXX**, rejudecă cauza în această parte, pronunțând următoarea hotărâre:

Rusu Ion XXXX se consideră condamnat în baza art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani 4 (patru) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei lui Rusu Ion XXXX, se va calcula din 06 aprilie 2017 cu includerea în acest termen a termenului de arest preventiv și de pedeapsă deja ispășit din 15.07.2015 până la 06.04.2017.

În rest se mențin prevederile hotărârilor atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **04 mai 2017**.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Timofti Vladimir

Gordilă Nicolae

Nicolaev Ghenadie

Alerguș Constantin

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Toma Nadejda

Guzun Ion